

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 90 Lei
Pe jumătate 45 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iose odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ARTICULURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir măruț odată 4 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei.

Institutul Recunoștinței.

S'a început zidirea măreței școli care se numește Institutul Recunoștinței.

In iarna anului trecut Inaltpreasfinția sa mitropolitul Vasile a dat o circulară, în care arată marea lipsă de zidiri școlare în Blaj. Spunea Inaltpreasfințitul în acea circulară, că i-se rupe inima de durere când trebuie să respingă pe sute de școlari cari ar dori să învețe la Blaj, numai fiindcă n'are unde-i așeza. De aceea s'a gândit, să înceapă în acest oraș de școli zidirea unei noi clădiri școlare, care să se ridice din dania și colecta celor ce au trecut prin aceste școli. Insuși Inaltpreasfințitul, ca fost elev al Blajului, s'a simțit îndemnat să dea în acest scop una sută de mii de lei în anul acesta, iar până va mai trăi în fiecare an câte cincizeci de mii de lei, cu toate că i-s'a expropriat pământul și prin urmare nici venite nu are, cum aveau mitropoliții de până acuma.

Indemnul Inaltpreasfințitului a avut răsunet în întreagă țara. Sute de foști elevi ai Blajului au dăruit sume foarte însemnate pentru acest scop, unii au făcut danii chiar și peste puterile lor, așa că s'a ajuns la suma de mai bine de 3 milioane lei.

Institutul Recunoștinței ar avea menirea să fie o școală foarte mare pentru fetițe; să aibă atâtea încăperi încât să poată adăposti un liceu, o școală normală, una comercială superioară și alta profesională, adevărată de măiestrii pentru fete, să mai aibă apoi încăperile de lipsă și pentru un mare internat și pentru o mănăstire de călugărițe, cari să conducă internatul. Cum însă pentru aceasta ar trebui cam 20—22 milioane de lei, pe când banii adunați nu se apropie nici de 4 milioane, s'a hotărât ca deocamdată să se zidească numai a patra parte din marea zidire, și anume internatul, pentru 150 de fetițe.

Zidirea a și început încă înainte cu 2 săptămâni. Se lucrează cu mare zor la aripa de răsărit a Institutului Recunoștinței, aripă care va avea două etagii,

adeacă trei rânduri de fcești, și un rând de pivnițe, în cari se va putea așeza bucătăria, prânzitorul, odăile de spălat, cămărilor, pivnițele și locuințele servitorilor. Locul pe care se zidește, este partea de răsărit a grădinei de lângă Șura mitropolitană de pe lângă strada ce duce la Sâncel, chiar lângă calea ferată ce duce la București. Planurile sunt mărețe, așa că această zidire va fi o adevărată podoabă a Blajului. Ea se va pune sub coperiș încă în toamna aceasta, așa că pe toamna viitoare se va putea deschide.

Știind că facem o mare bucurie cetitorilor noștri, publicăm la loc de frunte această veste și-i îndemnăm să nu-și uite cu nici un prilej de a aduna cât mai multe danii pentru acest Institut al Recunoștinței.

A sosit toamna, când fiecare plugar și-a adunat în jurul casei roadele câmpului, când și cel mai sărac om poate să jertfească, dacă nu alta, barămi câteva cupe de bucate, de crumpene ori de fasole pentru acest scop măreț. Știm preoți harnici, cari umblă din casă în casă și adună tot ce pot în acest scop nobil. Și dacă toți preoții ar lucra la fel, Inaltpreasfințitul n-ar trebui să-și bată de pe acum capul, că de unde să împrumute banii de lipsă pentru acoperirea speselor.

Școlile Blajului au fost școli de jertfă. S'au zidit din jertfele vlădicilor postelnici ai Blajului, cari și-au tras dela gură pentruca să poată da învățătura

cât mai multor copii de iobagi. Astăzi când vremurile s'au schimbat, când tot prin lucrarea acestor vestite școli s'a șters nu numai iobăgia ci s'a înființat și România-Mare, când mitropolitul Blajului în vestita adunare dela Sibiu a abzis de bună voie de întinsele sale moșii pentruca să poată ajunge pe mâna

Frumoasa biserică veche din Iucul de jos.

Părinții noștri aveau mare și aprinsă dragoste de Casa lui Dumnezeu. Ei se siliau să ridice biserici cât mai frumoase în satele lor. Arătăm astăzi o astfel de biserică de lemn, care este o minune de clădire, de care se miră și învățații străini.

țărănilor, când, prin urmare, venitele sală s'au împuținat, iară ale țărănilor s'au înmulțit, — cuvine-se ca țărăni să fie recunoscători față de aceste școli, să-și dea obolul lor după putință, pentruca să se poată crește și de aici înainte cât mai bine copiii Românilor, și mai cu seamă fetițele, viitoarele mame ale neamului.

Toți aceia cari au contribuit cu obolul lor la acest Institut al Recunoștinței vor fi veșnic amintiți între zidurile

acelui Institut; fetițele cari se vor părănda se vor ruga pururea pentru citorii și binefăcătorii lor, iară în bisericuța împodobită cu flori duhovnicul va sluji mai de multe ori sfânta jertfă a liturghiei pentru cei ce au așezat și numai o singură cărămidă în această zidire.

Grăunțe sufletești.

Curăția.

Despre Iosif, feciorul lui Iacob, cetim în Sfânta Scriptură, că ispitindu-l soția faraonului Putifar, nu s'a supus, iar ea din pricina aceasta l-a pârît la bărbatul său, mințind despre el câte de toate și făcând să-l arunce în temniță. Și de astfel de pilde e plină viața sfinților. Din mila lui Dumnezeu avem apoi și astăzi o mulțime de călugări și călugărițe; mai cu seamă în apus, cari abzie de bună voie de plăcerile lumii aceștia și trăiesc viața de sfinți în mănăstiri.

Virtutea curăției este de obârșie dumnezească, de aceea o și aseamănă Sfânta Scriptură în Cântarea Cântărilor cu crinul. Pe crin dacă se urcă și cea mai mică bidiganie, îl murdărește și-l face neplăcut; — asemenea este și cu omul feciorelnic, îndatăce se gândește ori chiar vorbește lucruri rușinoase. E destul numai să te atingi de crin și-l și murdărești; — cu atât mai vârtos se murdărește omul feciorelnic îndatăce se amestecă în lumea aceasta stricată. Crinul se înalță oblu spre cer și are frunzele în formă de limbă; — așa trebuie să-și înalțe și omul, stăpânit de virtutea curăției, inima pururea spre cer, iar limba să și-o stăpânească. Crinul e în stare să umple de miros minunat nu numai casa ei și curtea întreagă; — așa răspândește și vergurul virtutea curăției jur împrejurul său.

Sfântul Vasile cel Mare îi numește pe verguri ingeri în trup, și drept are, pentru că nu este nimic mai greu în ziua de astăzi decât a-ți păstra curăția. Și apoi că Dumnezeu cât de mult îi iubește pe cei verguri o putem vedea din pilda Preacuratei Fecioare Maria, a sfântului Ioan Botezătorul și a sfântului Ioan Evangelistul. Dar chiar și oamenii, ori cât ar fi ei de stricați, prețuesc mult această virtute, dovadă cinstea pe care le-o dădeau Romanii cei vechi fecioarelor vestaline și pecare o dau catolicii de astăzi călugărițelor.

Cel mai mare preț îl are Virtutea curăției, precum e și firesc, înaintea lui Dumnezeu. De aceea ni-se cântă la fiecare liturgie: „*Fericiti sunt cei curați la inimă, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*“ (Matei 5, 8).

E greu de păstrat această virtute în zilele noastre, cu toate acestea însă atât Dumnezeu cât și biserica pretinde, atât dela feciori cât și dela fete, ca să rămâna curați până la căsătorie. Fetele noastre se și țin de această poruncă, feciorii însă — durere — mai rar, ceea ce a turburat multe căsătorii. Legea lui Moise pedepsea cu moarte (ucidere cu pietri) pe fata ori feciorul curvar, iară Romanii îngropau de vii pe fecioarele vestaline, cari se dedau la curvie.

Cu toate că e greu a păstra această virtute, nu este totuși cu neputință. Avem atâtea mijloace

la îndemână, încât putem izbândi cu siguranță, numai voință trebuie. Înainte de toate să ne păzim ochii curați. Ieremia prorocul ne spune, că prin fercastra ochilor se suie moartea în suflet (3, 20). Apoi să ne apucăm de postit, că păcatul necurăției nu se poate stărpi decât cu post și cu rugăciune. Cel mai bun mijloc pentru păstrarea curăției a fost însă totdeauna și va fi rugăciunea și sfânta taină a pocăinței și a euharistiei.

Suflete curate, tinere ori tânără, văduvule ori văduvă, cari sunteți datori să păstrați virtutea curăției, alergați la picioarele Preacuratei noastre Mame, rugați-o din tot sufletul vostru ca să vă păzească curați până la vremea căsătoriei voastre. Mergeți, dacă nu în fiecare săptămână, cel puțin odată la lună la preotul vostru și vă mărturisiți păcatele și primiți cât mai des sfântul și preascumpul trup și sânge al Domnului, care vă va fi zid de mântuire. Nu mergeți prea mult pe la jocuri, unde, vrând nevrând, veniți în atingere cu cei de alt sex, nici teatrele și cinematografele de pe la orașe nu le prea cercetați, că astăzi pretutindeni numai păcatul necurăției îl vedeți proslăvit și apoi nu căutați prea des prilejul atingerii cu persoane de alt sex, căci de câte ori se apropie prea tare paiele de foc, focul se întetește. Sfântul Iordanus i-a răspuns unui fecior care se mira de acest cucernic preot, pentru că-l oprea să meargă prea des la o fată foarte cinstită și cum se cade: „*Ți-oi spune dragul meu, drumul țării e bun și și ploaia e bună, și cu toate acestea amestecându-se amândouă, se formează tina; m-ai înțeles?*“

Părintele Iuliu.

Înștiințare către părinți

dela Școala de contabilitate din Ludoșul de Murăș.

Se aduce la cunoștință, că concursul de admitere la școala de contabilitate și educație cooperatistă din Ludoșul de Mureș, Județul Turda-Arieș, se începe în ziua de Luni 20 Octomvrie a. c. Toți candidații cari au cerut înscrierea la această școală se vor prezenta la concurs în ziua de 20 Oct. a. c. ora 8 a. m. După concurs, cei reușiți pot fi lăsați acasă pentru a-și aduce cu ei obiectele necesare în internat. Acei ce sunt din depărtări mai mari pentru a evita cheltuielile de transport, vor aduce cu sine la prezentarea la concurs hainele de corp și așternut și taxa pentru alimente plătită pe trei luni înainte.

Doritorii de-a urma cursurile acestei școale cari încă n'au cerut înscrierea, pot înainta actele prin postă până în ziua de 20 Oct. a. c., sau se pot prezenta la concurs împreună cu actele în ziua de mai sus.

Cu această ocazie rugăm din nou băncile populare și cooperativele cari au nevoie de contabili sau vânzători și pe D-nii preoți și învățători dela sate să caute în comuna lor și să trimită spre a urma cursurile acestei școale câte cel puțin 2 elevi. — *Diracțiunea școllei.*

Din lumea largă.

În săptămâna asta în politica lumii mari nu s'a întâmplat nimic deosebit. Atât doar se spune, că Germania ar avea de gând să adreseze o scrisoare »Ligei Națiunilor« să fie primită și ea în tovărășia acelor popoare, ba trimisul ei să fie ales și în comitetul de conducere al Ligei. Gazetele scriu, că guvernul englez nu ar fi contrar acestei dorințe a Germaniei și în scurtă vreme, se prea poate, Germania va intra în »Liga Națiunilor«.

DE PRIN SATE.

Binecuvântare de biserică în Alămor.

În 31 August 1924 s'a făcut binecuvântarea noului lăcaș Dumnezeesc ridicat de harnicii și bravii poporeni gr.-cat. din Alămor. Nebăgând în seamă nici jertfa nici oboseala ce reclamă o astfel de zidire în timpurile de azi, poporul gr.-cat din Alămor a săvârșit o faptă, care vorbește mai limpede ca orice despre credința vie de care e stăpânit sufletul lor. Biserica veche, mică și scundă din deal glăsuște despre timpurile vitrege, cari apă-sau binișor pe umerii beților români. În semn de recunoștință că schimbarea împrejurărilor se datorește voinții lui Dumnezeu, carele a binevoit să ia ocară de pe poporul român, poporul din Alămor îi aduce această pioasă jertfă și dacă te gândești că sunt și azi „frați“ cari au pus tot felul de pedeci ca această jertfă să nu se poată face și ei în mîcimea sufletului lor sunt neputincioși de a-se trezi la sentimente mai bune, și cu toate acestea noul lăcaș s'a înălțat falnic cătră cer, vestind trecătorului din depărtare că te apropii de satul ce adăpostește suflete curate, cari în România mare au știut trece dela vorbe și la fapte, — ai tot dreptul să exclami: „harnic popor și buni conducători.“

Binecuvântarea s'a săvârșit de protopopul Sibiului Nicolae Togan, cu împreună conlucrarea alor 14 preoți tractuali.

În cuvântarea sa pâr. protopop a spus foarte nimerit, că pentru credincioșii din Alămor ziua de 31 August 1924, e ziua lăsată de Domnul să se bucure și să se veselească întră dânsa. Relevând meritele preoților morți, cari au făcut frumoase danii pentru biserică, aminteste nume ca Neamț, Hoza, Hulpuș, etc., vrednice de a fi remarcate pentru a servi de pildă și altora.

După Evangelia zilei predică pâr. Gh. Ivan din Calvasăr talmăcind însemnătatea jertfei minunate ce se aduce pe altarele bisericilor noastre, încheind cu aceea că credincioșii să nu socotească a fi la sfârșitul datoriei lor, care propriu zicând numai acum se începe, datorință de a fi pururea prezenți la săvârșirea jertfei nesângeroase, căci dacă aceasta nu se observă, truda și osteneala se poate socoti ca și zădarnică.

La banchet primul a tostat protopopul pentru I. P. S. Mitropolit și arhiepiscop precum și pentru rege, dându-i-se din partea celor de față imputernicirea de a-le trimite câte o telegramă omagială. Vorbește pâr. Simoneti din Rășinari pentru protopop. Dl Inspector Mărginean vorbește pentru popor, pe care îl îndeamnă să țină cu tărie la credința adevărat strămoșească și să îmbrățișeze cu căldură tot ceea ce nobilitează sufletul și înalță inima. În deosebi stăruia pentru înștiințarea unui cor la fondul căreia și contribuie cu suma de 500 Lei, sumă complectată de comerciantul cu inimă largă Vasile Hoza din Sibiu, (2000) care a cinstit și un frumos prapor pentru biserică. Pâr. Ivan aduce mulțămă laicilor străini, cari au alergat la acest act solemn nu din datorință, ci din curată dragoste pentru mărirea lui Dumnezeu. Cuvinte frumoase pentru popor are și Dl Petri din Sibiu, precum și Dl Nicolae Crăciun din Doștat. În numele administrației vorbește notarul locului. Pâr. Neamț spune că turma numai atunci va putea iuregistra lucruri frumoase dacă va asculta de păstor. Șirul toastelor ia sfârșit prin cuvântul de mulțumită a pâr. local Ioan Popă, care poate fi mângăiat că în timpul scurt de preoție a putut ajunge la rezultate așa de frumoase.

Un participant.

Cum stă lumea și țara.

Procesul studenților Moța și Vlad.

Vineri, în 26 Septembrie a. c. s'a judecat la Curtea cu jurați din București procesul studenților ardeleni Ion Moța și Leonida Vlad. Se știe că studentul universitar Ion Moța a tras în primăvară câteva focuri de revolver asupra unui student cu numele Vernicescu, acuzat ca trădător al cauzei studențești. Impreună cu Moța a fost arestat și pretinul său Leonida Vlad, care i-a fost adus în ascuns revolverul lui Moța.

Cu ocazia debaterii procesului celor doi studenți, au fost ascultați ca martori foarte mulți studenți universitari, cari toți s'au alăturat colegilor Moța și Vlad și au înfierat cu toată asprimea pe studentul Vernicescu, ca pe un trădător al întregii studențimi.

O seamă de profesori și адвоcați din cei mai aleși din toată țara au fost de față și au luat apărarea celor doi studenți.

Curtea cu jurați, după ce a ascultat toate cuvântările apărătorilor, a adus sentința prin care achită de pedeapsă pe studenții Moța și Vlad și în aceeași zi i-a și eliberat din închisoare.

Știrea achitării celor doi studenți a stârnit în toată țara cea mai mare mulțămire.

Patriarhul Ierusalimului în România.

În săptămâna trecută România a avut oaspe pe Patriarhul Damianos al Ierusalimului și al Palestinei. A fost primit de către M. S. Regele căruia i-a adus cea mai înaltă decorație: „A sfântului mormânt”, ca un semn de înaltă prețuire arătată M. S. Regelui României pentru ocrotirea care a dovedit-o România sfințelor locuri ale Ierusalimului.

De-ale politice.

În 15 Octombrie se deschide Parlamentul. Guvernul pregătește o seamă de legi pe cari vrea să le treacă și să le voteze cât mai curând. Guvernul se luptă cu multe greutăți și înlăuntru și în afară. Își dă seamă, că nu mai are sorți de viață lungă, de aceea zorește să-și voteze toate legile plănuite până când mai stă la cârma țării. Toate partidele se gâtesc cu zor pentru venirea la putere. Fiecare partid crede că M. S. Regele numai lui îi va încredința puterea după căderea liberalilor.

Cele mai întemeiate nădejdi le are însă partidul Național. Chiar zilele trecute dl. Iuliu Maniu, președintele partidului național a fost primit într-o lungă audiență de către M. S. Regele și împreună s'au sfătuit asupra situației politice din țară. Tot mari nădejdi de venire la putere are și partidul generalului Averescu și partidul dlui profesor Iorga. Că spre cine se va îndrepta încrederea M. S. Regelui se va vedea atunci când va veni vorba de schimbarea guvernului.

Gazeta noastră caută o Domnișoară pentru lucru de cancelarie. Plată bună. E primită numai decăt.

Știrile Săptămânei.

Mitropolitul Blajului între credincioșii săi. Abia a terminat I. P. S. Mitropolit vizitația canonică din părțile Munților Apuseni, protopopiatele Roșiei, Indolului și Aiudului, și Vinerea trecută a plecat într'al Ibașfalăului, pe care-l vizitează în întregime, și apoi trece într'al Mediașului. Cu această ocaziune Duminică în 28 Septembrie a sfințit și biserica din Hundorf.

Credem că oboseala înaltpreasfinției Sale, care este cam suferind și totuși n'a pregetat a porni pe o cale atât de lungă și de obositoare, o vor ști răsplăti credincioșii cu primiri cât mai călduroase și cu spovediri și cuminecări cât mai dese.

Di. Maniu la Blaj. Luni în 29 Septembrie dl. Dr. Iuliu Maniu, președintele partidului național, a fost în Blaj și a arătat în fața cătorva prieteni situația politică.

Misiuni populare s'au ținut în 20—23 Septembrie în comuna Turdaș, predicând Păr. Ștefan Roșianu profesor din Blaj și Păr. Iuliu Căpâlnean preot în Vereșmort, iar în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie în Coc, vestind cuvântul lui Dumnezeu Păr. Dr. Ion Coltor.

Canonic nou. Zilele trecute s'a făcut la Blaj alegere de canonic în locul rămas vacant prin moartea prepozitului Dr. Izidor Marcu. A fost ales Păr. Dr. Ioan Coltor profesor de teologie din Blaj, vestitul predicator atât de bine cunoscut în întreaga mitropolia. Păr. Coltor este și un prieten al gazetei noastre, în care a și scris din când în când câte un articol. Dumnezeu să-l țină întru mulți ani și să-i dea putere și sănătate ca să-și poată îndeplini frumoasele gânduri.

Cu acelaș prilej a fost ales prepozit adecă președinte al canonicilor Păr. canonic **Iacob Popa.** Felicitările noastre!

Câți școlari sunt în școlile din Blaj. La liceul de băieți 675, la cel de fete 304, la școala normală de învățători 153, la școala primară de stat 200, la școala de ucenici 164, la teologie 153, la școala de cantori 150; laolaltă 1799 școlari.

S'a deschis școala de cantori, Miercuri în ziua de 1 Octombrie. Va ținea până la Crăciun, când se vor da diplomele.

Icoana răzimată de păretele crășmei. Ne scrie un cetitor din Dej, că nește creștini cari mergeau în procesiune religioasă către Mănăstirea Nicula de lângă Gherla, s'au oprit în orașul Dej la o cărciumă și răzimând icoana Preceștii afară la ușă, au intrat la beutură și la veselie. Cei cari treceau pe drum atunci, au văzut sfânta icoană răzimată de păretele cărciumei și foarte s'au uimit de atâta păgânătate. Iar străinii râdeau și își băteau joc de așa creștini. Cu adevărat necreștinesc lucru, să stea icoana Preacuratei la ușa fagădăului și închinătorii să-și petreacă la mesele cu otravă trupească și sufletească! Cetitorul nostru ne scrie și numele comunei de unde erau acei creștini uitați de sine... Noi însă nu-l punem la gazetă, că ar fi prea mare rușine pentru acel sat, pe care l-au batjocorit astfel niște oameni ușuratici!

Înfrățirea popoarelor prin biserică. În zilele de 22 și 23 Septembrie s'a ținut la Sinaia o conferință pentru înfrățirea popoarelor prin biserică, la care au luat parte. imputerniciții bisericilor protestante și ortodoxe din mai multe țări. Dl. Onisifor Ghibu a propus ca să se facă o unire mai strânsă între biserica ortodoxă și cea catolică din Apus. Conferința

însă a hotărât, ca mai întâi să se unească bisericile ortodoxe între sine și numai după aceea să se gândească la o unire și cu biserica catolică.

Să nu uite iubii noștri cetitori că suntem în jumătatea a doua a anului, deci toți aceia cari n'au plătit abonamentul decât pe șase luni, sunt rugați cu stăruință să-și înnoiască abonamentele. Asemenea rugăm pe toți cei în restanță cu plata, să ne trimită banii cu cari ne datoresc. Gazeta are chifeltuieli mari și noi n'avem altă nădejde decât în bănișorii de abonament.

Prețul gazetei este:

Pe un an 90 Lei.
Pe o jumătate 45 Lei.
Pe trei luni 25 Lei.

Administrația gazetei: „UNIREA POPORULUI”.

Regele și orchestra din Ideciul de jos. Astă vară Maiestatea Sa Regele a stat mai multă vreme la Gurghiu, unde a făcut mai multe vânători. Între altele a vânat și la poalele muntelui Simioara de pe hotarul comunei Ideciul de jos. Auzind sașii că vine Regele în hotarele lor s'au hotărât să meargă cu orchestra la izvorul de sub munte, unde era să ia masa M. Sa, și să-i cânte vre-o două-trei cântări. Și hotărârea asta și-au și îndeplinit-o, cu toate că era ziua târgului la Reghinul săsesc, orașul cel mai apropiat de această comună. Ajungând în fața Regelui sașii au cântat cu muzica lor imnul regal, pe care l-au ascultat toți cei din jurul Regelui în picioare, au mai cântat apoi și alte cântări, iar în urmă, ce s'au gândit ei, hai să-i cânte regelui și imnul lor național: „Siebenbürgen Land des Segens”, ceea ce înseamnă pe românește: „Ardealul plin de binecuvântare”. Tremurau sașii ca varga, se gândeau, nu cumva să se supere Regele. Când au văzut însă, că Regele nu numai că nu se supără, ci chiar cântă împreună cu ei, s'au însuflețit sașii mei, de erau să-și iasă din piele. Însuflețiti și plini de dragoste și recunoștință față de acest mare Rege au plecat sașii la vetrele lor, iară Regele le făcea cu mâna până au dispărut din zare.

Fură și mai marii temnițelor. La direcția generală a temnițelor s'au descoperit mai multe fraude (furturi). Dl. Popescu, directorul închisoarei Mărgineni a fost arestat. Dl. maior Cernat, directorul general al închisorilor, a provocat pe toți funcționarii, să-și dea abdicerea, întrucât s'ar simți vinovați de furturi. Patru funcționari și-au și dat abdicerea numai decât.

Casă zidită în 6 ore. Un întreprinzător de zidiri din Budapesta a zidit săptămânile trecute o casă cu două camere (odăi), culină și odaie de baie, în șase ore. El a făcut pereții înainte în fabrica lui, ceea ce e ușor fiind din fier. Fiecare părete este făcut din câte două plăci de fier, în mijlocul cărora așează prav de fier, peste păreți vine un strat de hârtie care se colorează. Prețul unei astfel de căsi este 44 milioane coroane ungurești, ceea ce corespunde la 3000 de franci elvețieni și la 115 mii 500 lei românești.

Cea mai mare scumpete din lume este în Ungaria. Scumpete este în toate țările din lume, dar nicăiri așa de mare ca în Țara ungurească. În deosebi lucrurile de-ale mâncării și hăineturile sunt părjol de pipărate. Și prețurile se tot ridică, pe când în alte țări au început să mai scadă. Așa scrie o mare gazetă din Elveția, unde este un birou în care se ține seamă de ridicarea ori scăderea prețurilor din toate țările.

Iar se scumpește trenul. Începând cu ziua de 1 Octombrie se va scumpi trenul cu 25 la sută. Ce bine ar fi dacă scumpindu-se trenurile călătorii ar avea și pe ce ședea în trenuri, pentru că atunci ar plăti omul mai bucuros.

Și austriecii se gândesc cu drag la Habsburgi. Toată lumea știe, că fostul împărat al Austriei Carol de Habsburg a fost gonit de pe tron în anul 1918 și că a murit departe de țara sa în străini. Feciorul său cel mai mare se numește Otto și mamă-sa, fosta împărăteasă Zitta, îl crește cu gândul, că vreodată va putea ajunge pe tronul Austroungariei. În luna August locuitorii din orașelul Söll de lângă Innsbruck au ridicat o statuie fostului împărat Carol. Auzind despre aceasta fosta împărăteasă Zitta, le-a trimis o bandă de steag pe care erau scrise cuvintele: „Dela Maiestatea Sa Impăratul Otto și dela mamă-sa Zitta“.

Au pescuit bani. Nește pescari din Marea Mediterană, aruncându-și rociurile de curând, în loc de pește au scos din valuri un mare cufăr negru. Văzând această plească neașteptată au simțit că nu poate fi lucru curat și, ducând pachetul nedesfăcut la term, l-au predat poliției. Deschizându-se cufărul de poliție, s'a văzut că e plin de... bani! Erau întrânsul, nu mai puțin decât 60 chilograme hârtii-bancnote. Acești bani au fost trimiși de cineva răsculaților din Maroc, dar vaporul care-i ducea, simțind că se apropie spaniolii, s'a mântuit de bani, aruncându-i în valuri.

Copil mort de băntură. Într-o comună din părțile Șopronului (orașul unde au fost internați Românașii noștri în 1916) s'a făcut de curând sfîșiere de clopote cu petrecanie. Un copil ca de 10 ani, cu numele Carol Hatz, furisându-se la mese după banchet, atîta a tot golit la pahare și la sticle, până când s'a îmbătat tun și căzând la pământ cu capul plin, i-s'a făcut rău și peste câteva ceasuri a murit. Se inveninase. Ori cum se zice în popor, s'a aprins băutura întrânsul și s'a prăpădit.

† **Leon Nuțu Maior.** Vinerea trecută a murit, iară Duminecă a fost înmormântat la Blaj fiul învățătorului dela școala de stat din loc Leon Maior. Fieciertatul a fost unal dintre cei mai buni elevi ai liceului din Blaj iar mai în urmă student universitar, și a murit în floarea vieții, la vîrstă de abia 22 de ani. În mormântarea a fost cât se poate de frumoasă, luând parte aproape întreg Blajul. Facă-i Dumnezeu parte cu drepții!

Poșta gazetei.

Milu Urcan I. Ioan. — Dela noi gazeta merge regulat. Trebuie că pe la poșta de acolo o ia cineva.

Ioan Romul Roman. — Povestea cu tîlc a mai fost tipărită. De unde ai scris-o?

Ștefan Cismaș, Tg.-Mureș. Serisoarea dela 11 Sept. 1924 nu-i destul de limpede. Bani i-am pus la abonamentul DTale.

V. Oprîșor. Poezia „Toamna“ are și părți bune, dar nu atinge măsura ca să poată fi publicată.

Despre biserică din Berind, ceace ni-s'a trimis n'am putut publica, nefiind corespondența iscălită.

Nistor Tilincă, Abrud. — Am primit 100 Lei, abonament pe 1924. Mulțumiri.

Vrei să cumperi eftin și bun?

Aducem la cunoștință onor. public, că „Patria“ bancă pentru credit, comerț și industrie, secția mărfuri:

„Consum“ — Blaj

vinde Delicatese, Coloniale, Porțelanărie, Ferărie etc., calitatea cea mai bună și cu prețurile celea mai eftine posibile, atât o o o în detalii cât și angro. o o o

Cel ce intră odată în această prăvălie devine cu siguranță client permanent.

Să sprijinim comerțul cinstit român!

(109) 1-4

Cunoștințe folositoare.

Vrășmașii omului.

— Gărgărițele. —

În zilele trecute un om de pe valea Mureșului, având afaceri pe la Blaj, a ținut să mă cerceteze și pe mine. Mi-a spus, că are pământ destul, care îi produce din belșug în fiecare an. Cu toate acestea suferă pagube mari, fiindcă ceva gadine mici îi mănâncă toate bucatele din hambar.

— Sunt gărgărițele — i-am răspuns eu — niște gândăcei mici, lungi de 3—4 milimetri și de culoare brunetă închisă. Au capul lung în formă de cioc. În capătul ciocului e gura cu două falci puternice, iar pe la mijlocul ciocului sunt două cornițe — autene — îndoite ca un genunchiu.

— Acești gândăcei trăiesc numai în hambarele cu bucate? — întrebă omul.

— Da, numai în hambarele cu bucate. Le place liniștea și întunerecul. Dacă îi conturbi, să prefac, că au murit, dar numai ca să te înșele, căci peste câteva momente iar încep să se miște. Umblă încet. Nu pot sbura. Aripile nu sunt potrivite pentru sburat.

Trăiesc în semințele de grâu, șecară, orz și cucuruz. În ovăș nu le prea place. Până bucatele sunt pe câmp nu le atacă. Însă îndată ce bucatele au fost așezate în magazii, gărgărițele își încep lucrările. Și anume gărgărița-femeiușcă sfredelește cu ciocul în semințe o gaură. În aceasta gaură pune un ou. Din ou iasă un vierme mic, fără ochi și fără picioare, cu trupul alb iar gura brunetă și puternică. Acest vierme își petrece toată viața în semințe. Se hrănește cu miezul făinos al seminței. Mănâncă tot miezul așa că nu mai rămâne din semință numai coaja.

Aici în semință să și împăpușează și numai când s'a schimbat într-o gărgăriță deplin dezvoltată iasă și caută altă semință, pe care o găurește și în care începe să pună ouă. O singură femeiușcă pune 35—60 ouă. Și de cum iasă din ou și până ajunge deplin dezvoltată îi trebuie vre-o 45—50 zile. Dacă magazia cu bucate e așezată într'un loc vecinic bătut de soare și călduros, gărgărițele se pot dezvolta peste întreg anul. Altcum abia două-trei luni de iarnă dacă încetează să se înmulțească.

Fiind gărgărițele așa spornice, putem ușor să înțelegem pagubele mari ce le fac.

Ca într-o magazie de bucate să nu ajungă și să nu se înmulțească gărgărițele, trebuie, ca magazia s'o ținem cât se poate de curată. De câte ori magazia se golește, trebuie s'o curățim, așa ca nici cea mai mică crepătură să nu rămâie necurățită. Și să nu lăsăm rămășițe de bucate.

Rămășițele de bucate, adunate la curățire trebuie ori să le ardem, ori să le aruncăm în zeamă de gunoi, ca viermuleții de gărgărițe, dacă sunt, să se prăpădească. Când acestea rămășițe le întrebuițăm ca hrană pentru galițe, atunci le ținem, într'un loc mai depărtat, de unde gărgărițele, nu se pot trage la magazie.

Ca bucatele așezate în magazie, să nu fie atacate de gărgărițe, trebuie cel puțin odată la săptămână să le răscolim și întorcem cu o lopată. În bucatele răscolite des, gărgărițele nu stau. Dacă totuși bucatele ne-au fost atacate de gărgărițe, trebuie să le cernem printr'un ciur des. Gărgărițele să treacă prin găurile ciurului, iar semințele să rămână în ciur. Când cernem, trebuie să grijim ca gărgărițele căzute din ciur să nu treacă din nou în grăul cel curățit. Dar și în grăul cernut pot să mai rămână gărgărițe, de aceea se obicinuește, să se pună peste grăul din hambar, mai ales pe lângă păreți cărpe,

saci, călți sau lână. Gărgărițele se adună în aceste cărpe. În fiecare zi odată cărpele, călții sau lână în cari s'au adunat gărgărițele, trebuie scoase afară și scuturate bine într'un loc de unde ușor se pot mătura și arde sau se pot uda cu apă clocotită. În chipul acesta urmând mai de multe ori, gărgărițele se vor pustii și noi vom scăpa de pagubă. Otrăvuri pentru pustuirea gărgărițelor nu-i iertat să întrebuițăm.

Omul de pe valea Mureșului m'a ascultat cu multă băgare de seamă, spunându-mi că va încerca în acest chip să-și curățe bucatele de gărgărițe, iar despre isbânda ce va avea îmi va scrie.

Ion Popu-Câmpeanu.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Cine dorește marfă bună, să cerceteze cu încredere depozitul de piele a lui **IOAN BLAGA** din Blaj, unde se află tot felul de talpă și piele pentru încălțăminte și opinci, marfă indigenă și străină, accesorii pentru pantofari. **Prețuri scăzute! — Marfă bună!**

Oricine are ceva de vândut ori de cumpărat, să publice în „Unirea Poporului“, prin ajutorul căreia s'au făcut și până acum mai multe târguri bune. Prețul de publicare se află în fruntea gazetei la partea dreaptă și este mai ieftin decât al tuturor gazetelor din țară. Bani se trimit înainte, altfel nu putem publica.

Se recomandă școlilor primare și secundare de fete.

Fetița orfană piesă de teatru cu cântări și jocuri, pentru fetițele de școală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesa e o feerie frumos închiegată din elementele basmelor noastre populare și s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre școlare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiu, Orăștie, Baia mare Șimleul-Silvaniei, etc. De vânzare la toate librăriile. Prețul 3 lei.

Către părinții școlarilor!

Vizitați marele magazin românesc

ȘTEFAN NYERGEȘ

în BLAJ, Strada Timotei Cipariu,

unde aflați cu prețuri

foarte convenabile:

Stofe pentru uniforme școlărești

Cloturi fine pentru șorturi,

delenuri, barecheturi, tri-

cotaje, ciorapi, pânzării

pentru lîngerii și lucru

de mână. Mare asor-

timent pentru bum-

băcării și arni-

ciuri pentru țes-

sut și brodat.

Seeție eu

coloniale.

o o o o

o o o

o o

(107) 4-?

Binevoitorii și sprijinitorii gazetei noastre plătesc abonament 100 lei pe an